

Antonio Ferrara: **Fant, ti vendar zmoreš!**

Prev. Mojca Premrl. Koper: Ognjišče, 2019, 132 str.

| M – 4. stopnja

| fantje | duševne motnje | družina | nasilje | samomorilnost | alkoholizem | ljubezen | mladostniki | odraščanje | prijateljstvo | psihične travme | šole

Nekontrolirane predmetne oznake: družinski odnosi / medosebni odnosi / šole / odnosi med spoloma / ljubezen

Predstavitev založnika (na hrbtni strani knjige) se mi zdi malo nerodna in celo zavajajoča, bliže mi je ta iz Bukle:

<https://www.bukla.si/knjigarna/otrosko-in-mladinsko/od-13-let-dalje/mladinsko-leposlovje/fant-ti-vendar-zmores.html>

Jaz sem knjigo na Facebooku predstavila takole: Roman priporočam mladostnikom in odraslim (še posebej staršem). Fantu je ime Lucio, ampak vsi mu pravijo Zombi ali kratko Zo (in to je tudi izvirni naslov v italijanščini), občutljiv je in bister (čeprav nima rad matematike). Pripoveduje o svojem odraščanju, še posebej o soočanju s smrtjo, toda obenem ga zavest o lastni končnosti spodbuja, naj kaj naredi iz svojega življenja, sledi svojim sanjam, in res se upre pričakovanjem staršev in opravi sprejemne izpite na igralski akademiji. Doživi tudi prvo ljubezen (»Izmenjala sva si poljub, ki bi obudil mrtve ...«, str. 129), nenavadno prijateljstvo z gospo Anno, ki jo je odvrnil od samomora, kljub vsemu ima prijatelja z imenom Palček, po reki se vozi s starim čolnom Čarovnico ... in rad bere, posebej Dogodivščine Huckleberryja Finna, polno glavo citatov ima iz različnih literarnih besedil in odlomkov iz različnih filmov, podob igralcev ... o sebi piše duhovito, s kančkom ironije.

Spodbude za branje:

Roman priporočam mladostnikom (srednješolcem) in odraslim (še posebej staršem).

Malo potarnam, kako roman doživljam drugače, kot je predstavljen (podobno kot zgoraj) in sklenem: tudi nekatera vsebinska gesla se mi zdijo neumestna ... Hm, toda, kaj pa če jaz romana ne razumem?! (Nisem mladostnica in moja otroka nista mladostnika.) Prosim jih, da roman preberejo (bere se hitro, členjen je v 70 kratkih poglavij) in naredijo miselni vzorec z vsebinskimi gesli.

- Meni se zdita osrednji gesli »odraščanje« in »smrt«. Fant Lucio svojo pripoved začne takole: *»Navduševal sem se nad mrtvimi. Zoper to nisem mogel nič, smrt me je čisto zasvojila. Bil sem v prvem letniku gimnazije. V šoli sem imel določen sloves, kajti vseč so mi bile zgodbe, v katerih je kdo umrl. V šoli tudi nisem imel veliko prijateljev oziroma prej nobenega, kajti moj sloves pri tem gotovo ni pomagal. Navduševal pa sem se še nad nečim: nad igranjem. Postavljal sem se pred ogledalo in imitiral profesorico matematike, italijanščine, umetnosti. Moja najljubša pa je bila profesorica kemije; njo sem zadel popolnoma.«* (str. 7)

Seveda, manjka geslo igranje/igralstvo, kaj takega. Pričakujem, da bodo poleg vsega, kar sem že zapisala zgoraj v kratki predstavitvi, bralci opozorili, kako Lucio opiše odnose med svojima staršema in med zakoncema Anno in Marcom; odnose obeh staršev do njega (mama odlično kuha, vendar njega in moža »streže osorno«); odnose učiteljev in socialne delavke do njega; prvo ljubezen z Violo, ki je v drugega ..., in kako mu zato sošolci nagajajo (poškodovali so njegov stari čoln Čarovnico). Alkoholizem? Luciov oče res pije, a problem je, da se na ta način umika ženi in njenim zahtevam. S sinom ima sicer malo zadržan, vendar pristen odnos (svetuje mu, »naredi kaj!«, ko mu zaupa, da ima Viola drugega, ampak tako bi rekel najbrž tudi za igralsko šolo, če bi ga Lucio sploh vprašal).

Veliko reči je v tej tenkočutni prvoosebni pripovedi in se sprašujem, če bi bila odraslim bralcem, staršem mladostnikov, tudi tako vseč, kot je meni. Ravno v času, ko to pišem, je na Valu 202 gostovala pisateljica Janja Vidmar: »Težko je napisati knjigo, ki bi odraslih ne vznemirjela, mlade pa navdušila.« <https://val202.rtvsl.si/2020/04/kulturnice-247/>

Npr. mamin »umij roke, ne obuvaj strganih nogavic, zamenjaj gate« ... še zdaj se slišim, takole sem tudi jaz, ko je bil moj sin Luciovih let ...

Razmišljam še naprej »o branju pod gladino« tega romana. Samomor je res močno prisoten: Anno od poskusa odvrne Lucio, kasneje ga naredi njen mož Marco. Toda v določenem obdobju imajo tudi mladostniki lahko samomorilske misli; vzemimo si čas, ob tem romanu je priložnost, da se pogovorimo z otroki, ki se soočajo s smrtjo in z lastno umrljivostjo. (Še pomnite, tovariši, kakšna neznosna stiska je to nekaj časa?! Vse do tedaj, ko se streznimo ob zavedanju, da je treba nekaj narediti s svojim življenjem v tem času, ki nam je dan.) Anna in Marco sta strta od žalosti, ker se je njun sin ponesrečil ravno v Luciovih letih.

Se bo mojim bralcem zdelo sporno, da nekoč Lucio zagleda v svoji sobi podobo Marca, potem ko je že pokopan? Je to mogoče razložiti s »psihično travmo«?

Na kaj se nanaša naslov romana? Se fant boji smrti ali življenja? Morda na to, da se zmore upreti staršem in stopiti na pot igralstva? Ali pa oboje oz. vse: Fant, ti vendar zmoreš živeti svoje življenje?

Naj sklenem: roman se mi zdi odličen, no, skoraj odličen, in zelo bi me zanimal odziv mladih bralcev in odraslih, predvsem staršev (mladostnikov). Tako bi jih torej jaz nagovorila in tako bi vodila pogovor z njimi ... Če pa je vam, spoštovane mentorice in spoštovani mentorji, tematika romana neprijetna in se ne želite pogovarjati o njej z mladimi in/ali odraslimi bralci, tega pač ne boste počeli. 😊

Nadaljnje spodbude za branje:

V slovenščini imamo še en roman tega italijanskega pisatelja:

Ferrara, Antonio: **Bil sem hudoben, prava baraba**. Prev. Marijana Milkovič. Koper: Ognjišče, 2013. Ga poznamo, smo ga prebrali?

Na spletu sem iskala informacije o pisatelju in ugotovila, da imata enako ime dva nogometaša, Antonio Ferrara, starejši, in Antonio Ferrara, mlajši. In nič kaj dosti o pisatelju ... bo imel kdo med mojimi bralci več sreče?

mag. Tilka Jamnik